4.3. Răspunsul dinamic al sistemelor MGLD

4.3.1. Analiza modală

Ecuația de mișcare a unui sistem MGLD amortizat acționat de forțe dinamice este:

$$[m]\{\ddot{u}\} + [c]\{\dot{u}\} + [k]\{u\} = \{p(t)\}$$
(4.82)

După cum s-a menționat în capitolul 4.2.4, vectorul $\{u\}$ al deplasărilor unui sistem MGLD poate fi dezvoltat prin contribuțiile modurilor proprii de vibrație:

$$\{u\} = \sum_{r=1}^{N} \{\phi\}_{r} q_{r} = [\Phi]\{q\}$$
(4.83)

Înlocuind ecuația (4.83) în (4.82) obținem:

$$\sum_{r=1}^{N} [m] \{\phi\}_{r} \ddot{q}_{r}(t) + \sum_{r=1}^{N} [c] \{\phi\}_{r} \dot{q}_{r}(t) + \sum_{r=1}^{N} [k] \{\phi\}_{r} q_{r}(t) = \{p(t)\}$$
(4.84)

Înmulțind fiecare termen al ecuației (4.84) la stânga cu $\{\phi\}_{\mu}^{T}$, obținem:

$$\sum_{r=1}^{N} \{\phi\}_{n}^{T} [m] \{\phi\}_{r} \ddot{q}_{r}(t) + \sum_{r=1}^{N} \{\phi\}_{n}^{T} [c] \{\phi\}_{r} \dot{q}_{r}(t) + \sum_{r=1}^{N} \{\phi\}_{n}^{T} [k] \{\phi\}_{r} q_{r}(t) = \{\phi\}_{n}^{T} \{p(t)\}$$
(4.85)

Folosind proprietatea de ortogonalitate a modurilor proprii de vibrație (vezi capitolul 4.2.2), în cazul amortizării clasice (matricea de amortizare [*c*] simetrică), această ecuație se reduce la:

$$M_{n}\ddot{q}_{n}(t) + C_{n}\dot{q}_{n}(t) + K_{n}q_{n}(t) = P_{n}(t)$$
(4.86)

unde M_n , C_n și K_n sunt date de relațiile (4.38) și (4.66). Ecuația (4.86) este valabilă pentru fiecare mod propriu n=1, 2, ..., N, iar setul de N ecuații poate fi scrisă în formă matriceală:

$$[M][\ddot{q}] + [C][\dot{q}] + [K][q] = \{P(t)\}$$
(4.87)

Împărțind ecuația (4.86) la M_n obținem:

$$\ddot{q}_{n} + 2\zeta_{n}\omega_{n}\dot{q}_{n} + \omega_{n}^{2}q_{n} = \frac{P_{n}(t)}{M_{n}}$$
(4.88)

unde ζ_n este fracțiunea din amortizarea critică în modul propriu *n*, iar ω_n este pulsația proprie de vibrație în modul *n*. În ecuațiile (4.86) și (4.88) mărimile M_n , C_n , K_n și $P_n(t)$ depind doar de modul propriu *n*. Astfel, rezolvarea sistemului de *N* ecuații diferențiale neomogene (4.82) a fost redus la rezolvarea a *N* ecuații diferențiale neomogene (4.88). În plus, folosind ecuația (4.88), nu este necesară estimarea directă a matricei de amortizare [c] și nici a elementelor matricei de amortizare modală [C]. În schimb, amortizarea se specifică direct prin fracțiunea de amortizare critică ζ_n pentru fiecare mod propriu de vibrație.

Ecuații de mișcare (4.88) are aceiași formă ca și ecuația de mișcare a unui sistem SGLD (vezi capitolul 2.3), astfel încât pot fi folosite oricare dintre metodele de rezolvare amintite în acest capitol (rezolvarea directă a ecuației diferențiale, integrala Duhamel, metode numerice). Soluția ecuației de mișcare în modul *n* este coordonata modală $q_n(t)$. După cum se poate observa din ecuația (4.83), contribuția modului propriu *n* la deplasările totale {u(t)} este:

$$\{u(t)\}_{n} = \{\phi\}_{n} q_{n}(t)$$
(4.89)

După ce se cunosc coordonatele modale $q_n(t)$ pentru toate modurile proprii de vibrație, deplasările totale se pot determina însumând contribuțiile individuale. Astfel, vectorul deplasărilor totale este dat de relația:

$$\{u(t)\} = \sum_{n=1}^{N} \{u(t)\}_{n} = \sum_{n=1}^{N} \{\phi\}_{n} q_{n}(t)$$
(4.90)

Această metodă de analiză este cunoscută sub denumirea de **analiză modală** și este valabilă numai pentru sisteme liniar elastice și amortizare clasică.

Eforturile interne în elementele structurii la momentul *t* pot fi determinate folosind deplasările $\{u(t)\}$ prin două metode. În prim dintre acestea se determină contribuțiile $r_n(t)$ din modul propriu de vibrație *n* ale efortului r(t), folosind deplasările impuse $\{u(t)\}_n$, după care eforturile totale se obțin prin însumarea contribuțiilor din toate modurile proprii:

$$r(t) = \sum_{n=1}^{N} r_n(t)$$
 (4.91)

În cea de-a doua metodă se determină forțele statice echivalente din modul propriu de vibrație *n*: $\{f(t)\}_n = [k]\{u(t)\}_n$. Înlocuind în această expresie ecuația (4.89) și folosind expresia (4.25) obtinem:

$${f(t)}_{n} = \omega_{n}^{2} [m] {\phi}_{n} q_{n}(t)$$
 (4.92)

Analiza statică a structurii sub efectul acestor forțe permite calculul contribuțiilor $r_n(t)$ din modul propriu de vibrație *n*. Eforturile totale r(t) se determină folosind ecuația (4.91).

În concluzie, analiza modală a unui sistem MGLD acționat de forțele dinamice $\{p(t)\}$ poate fi efectuată în următoarea ordine:

- 1. Se definesc proprietățile structurale
  - matricele masei [m] și ale rigidității [k]
  - fracțiunea din amortizarea critică ζ_n
- 2. Se determină pulsațiile proprii de vibrație ω_n și modurile proprii de vibrație $\{\phi\}_n$
- 3. Se calculează răspunsul în fiecare mod propriu urmărind secvența:
  - se formulează ecuația de mişcare (4.88)
  - se calculează deplasările $\{u(t)\}_n$ folosind ecuația (4.89)

- se calculează contribuțiile $r_n(t)$ din modul propriu de vibrație n ale eforturilor, folosind una dintre metodele descrise mai sus

4. Se combină răspunsurile modale pentru a obține răspunsul total. Deplasările totale se obțin din ecuația (4.90), iar eforturile toatele din ecuația (4.91)

În general doar primele câteva moduri proprii de vibrație contribuie semnificativ la răspunsul total al structurii. De aceea, pașii de la punctul (3) se efectuează în mod curent doar pentru primele câteva moduri proprii de vibrație.

4.3.2. Analiza răspunsului seismic în timp folosind analiza modală

Ecuația de mișcare a unui sistem MGLD amortizat acționat de mișcarea seismică este dată de:

$$[m]\{\ddot{u}\} + [c]\{\dot{u}\} + [k]\{u\} = \{p_{eff}(t)\}$$
(4.93)

unde

$$\{p_{eff}(t)\} = -[m]\{1\}\ddot{u}_{g}(t)$$
(4.94)

Ținând cont de faptul că răspunsul unui sistem MGLD supus mişcării seismice la baza structurii este identic cu răspunsul dinamic al aceluiași sistem MGLD acționat de forțele efective date de ecuația (4.94), metoda de analiză modală descrisă în capitolul 4.3.1 pentru forțe dinamice este aplicabilă și în cazul acțiunii seismice.

Un exemplu al unui sistem MGLD este prezentat în Figura 4.17. Gradele de libertate dinamică sunt deplasările laterale relative u_j , j=1, 2, ..., N, unde N reprezintă numărul de nivele, respectiv numărul gradelor de libertate. Matricea maselor [m] este o matrice diagonală cu elementele $m_{jj}=m_j$.

Distribuția în spațiu a forțelor efective $\{p_{eff}(t)\}\$ este dată de expresia $\{s\}=[m]\{1\}$, care este independentă de timp. Vectorul $\{s\}$ poate fi dezvoltat folosind următoarea expresie:

$$\{s\} = [m]\{1\} = \sum_{r=1}^{N} \{s\}_{r} = \sum_{r=1}^{N} \Gamma_{r} [m]\{\phi\}_{r}$$
(4.95)

Figura 4.17. Gradele de libertate dinamice ale unui cadru multietajat: deplasările laterale (Chopra, 2001).

Înmulțind ambele părți ecuației (4.95) cu $\{\phi\}_n^T$ și folosind proprietate de ortogonalitate a modurilor proprii de vibrație, obținem:

$$\{\phi\}_{n}^{T}[m]\{1\} = \Gamma_{n}\{\phi\}_{n}^{T}[m]\{\phi\}_{n}$$
(4.96)

de unde:

$$\Gamma_{n} = \frac{\{\phi\}_{n}^{T}[m]\{1\}}{\{\phi\}_{n}^{T}[m]\{\phi\}_{n}} = \frac{\{\phi\}_{n}^{T}[m]\{1\}}{M_{n}}$$
(4.97)

Astfel, se pot scrie următoarele expresii:

$$\Gamma_{n} = \frac{L_{n}}{M_{n}} \qquad L_{n} = \{\phi\}_{n}^{T} [m] \{1\} = \sum_{j=1}^{N} m_{j} \phi_{jn} \qquad M_{n} = \{\phi\}_{n}^{T} [m] \{\phi\}_{n} = \sum_{j=1}^{N} m_{j} \phi_{jn}^{2}$$
(4.98)

unde ϕ_{jn} reprezintă deplasarea modală pe direcția gradului de libertate *j* (deplasarea laterală la nivelul *j*) în modul propriu de vibrație *n*.

Pe baza relației (4.95), contribuția modului propriu de vibrație n la [m]{1} este dată de:

$$\{s\}_{n} = \Gamma_{n}[m]\{\phi\}_{n} \qquad s_{jn} = \Gamma_{n}m_{j}\phi_{jn}$$

$$(4.99)$$

distribuție care este independentă de modul în care sunt normalizate modurile proprii de vibrație.

În cazul unui sistem MGLD supus unei mişcări seismice, ecuația (4.88) devine:

$$\ddot{q}_n + 2\zeta_n \omega_n \dot{q}_n + \omega_n^2 q_n = -\Gamma_n \ddot{u}_g(t)$$
(4.100)

Ecuația de mișcare (3.2) pentru un sistem SGLD supus acțiunii seismice poate fi exprimată în următoarea formă:

$$\ddot{D}_n + 2\zeta_n \omega_n \dot{D}_n + \omega_n^2 D_n = -\ddot{u}_g(t)$$
(4.101)

unde s-a înlocuit deplasarea u a sistemului SGLD cu notația D_n pentru a evidenția relația acesteia cu modul propriu de vibrație n. În mod similar, ζ a fost înlocuită cu ζ_n , iar ω cu ω_n . Ecuația de mișcare (4.101) poate fi rezolvată folosind metodele numerice amintite în capitolul 3. Soluția $q_n(t)$ a ecuației de mișcare a sistemului MGLD în modul propriu n poate fi obținută observând asemănarea dintre ecuația (4.100) și ecuația de mișcare (4.101) a unui sistem SGLD. Comparând cele două ecuații:

$$q_n(t) = \Gamma_n D_n(t) \tag{4.102}$$

Coeficientul Γ_n se numește coeficient de participare modală. Totuși, acesta nu reprezintă contribuția modului *n* la răspunsul total al unei mărimi. În plus, valoarea factorului de participare modală nu este independentă de metoda de normalizare a modurilor proprii de vibrație.

Contribuția modului propriu *n* la deplasarea totală $\{u(t)\}$ este:

$$\left\{u(t)\right\}_{n} = \left\{\phi\right\}_{n} q_{n}(t) = \Gamma_{n}\left\{\phi\right\}_{n} D_{n}(t) \quad \text{sau} \quad u_{jn}(t) = \Gamma_{n}\phi_{jn}D_{n}(t) \tag{4.103}$$

Dintre cele două metode de determinare a eforturilor în elementele structurale descrise în capitolul 4.3.1, de obicei se preferă metoda forțelor statice echivalente, fiind mai intuitivă. Forțele statice echivalente din modul propriu *n* sunt $\{f(t)\}_n = [k]\{u(t)\}_n$, unde $\{u(t)\}_n$ sunt determinate din relația (4.103). Folosind expresiile (4.25) și (4.99), forțele statice echivalente pot fi exprimate prin:

$${f(t)}_{n} = {s}_{n} A_{n}(t)$$
 sau $f_{jn}(t) = s_{jn} A_{n}(t)$ (4.104)

unde, similar expresiei (3.9),

$$A_n(t) = \omega_n^2 D_n(t) \tag{4.105}$$

Relația (4.104) indică faptul că forțele statice echivalente sunt produsul a doi factori: (1) contribuția $\{s\}_n$ a modului propriu *n* la distribuția $[m]\{1\}$ a forțelor efective $\{p_{eff}(t)\}$ și (2) răspunsul în pseudoaccelerație al unui sistem SGLD corespunzător modului propriu *n* la mișcarea seismică $\ddot{u}_{r}(t)$.

Contribuția $r_n(t)$ din modul propriu *n* al oricărui răspuns r(t) se determină prin analiza statică a structurii din forțele $f_n(t)$. Folosind ecuația (4.104), mărimea $r_n(t)$ se poate exprima prin relația:

$$r_n(t) = r_n^{st} A_n(t)$$
 (4.106)

unde s-a notat prin r_n^{st} răspunsul static modal, generat de "forțele" $\{s\}_n$. Se poate observa că r_n^{st} poate lua atât valori pozitive, cât și negative, și nu depinde de metoda de normalizare a modurilor proprii.

Răspunsul total se obține însumând contribuțiile răspunsului în toate modurile proprii. Astfel, folosind expresia (4.103), deplasările nodale vor fi:

$$\{u(t)\} = \sum_{n=1}^{N} \{u(t)\}_{n} = \sum_{n=1}^{N} \Gamma_{n} \{\phi\}_{n} D_{n}(t)$$
(4.107)

Folosind ecuația (4.106), răspunsul total al oricărei mărimi este dat de relația:

$$r(t) = \sum_{n=1}^{N} r_n(t) = \sum_{n=1}^{N} r_n^{st} A_n(t)$$
(4.108)

Interpretarea analizei modale

Analiza răspunsului seismic în timp folosind analiza modală începe prin a determina pulsațiile proprii și modurile proprii de vibrație. Odată acestea cunoscute, pentru fiecare mod propriu se determină componentele modale $\{s\}_n$ ale distribuției vectorului forțelor $[m]\{1\}$, folosind relația (4.99). Restul procedurii unei analize modale este prezentată conceptual în Figura 4.18. Contribuția din modul propriu *n* a răspunsului dinamic se obține înmulțind rezultatele a două analize: (1) o analiză statică a structurii din forțele $\{s\}_n$ și (2) o analiză dinamică a unui sistem SGLD corespunzător modului propriu *n* acționat de mișcarea seismică $il_g(t)$. Astfel, analiza modală necesită efectuarea a *N* analize statice din forțele $\{s\}_n, n=1, 2, ..., N$ și analize dinamice a *N* sisteme SGLD. Răspunsul total se obtine combinând răspunsul în fiecare mod propriu.

Analiza răspunsului seismic în timp folosind analiza modală a unui sistem MGLD poate fi efectuată în următoarea ordine:

1. Se definește numeric accelerația terenului $\dot{u}_{o}(t)$ la intervalul de digitizare Δt

- 2. Se definesc proprietățile structurale
  - matricele masei [m] și ale rigidității [k]
  - fracțiunea din amortizarea critică ζ_n
- 3. Se determină pulsațiile proprii de vibrație ω_n și modurile proprii de vibrație $\{\phi\}_n$
- 4. Se determină componentele modale $\{s\}_n$ ale distribuției forțelor seismice efective

5. Se calculează răspunsul în fiecare mod propriu urmărind secvența: - se calculează răspunsul static r_n^{st} al structurii din forțele $\{s\}_n$, pentru fiecare cantitate de răspuns dorită

- se calculează pseudo-accelerația $A_n(t)$ a sistemului SGLD corespunzător modului propriu nacționat de mișcarea seismică $\ddot{u}_{e}(t)$ folosind metode numerice

- se calculează contribuțiile $r_n(t)$ din modul propriu de vibrație *n* ale eforturilor, folosind relația (4.106)

6. Se combină contribuțiile modale $r_n(t)$ pentru a obține răspunsul total folosind relația (4.108).

Figura 4.18. Explicarea conceptuală a analizei modale (Chopra, 2001).

Masa modală efectivă și înălțimea modală

În cazul unei structuri multietajate în cadre, este utilă introducerea a două mărimi ale răspunsului: forța tăietoare la bază V_b și momentul la bază M_b . Răspunsul static modal pentru aceste mărimi este dat de relațiile (vezi Figura 4.19):

$$V_{bn}^{st} = \sum_{j=1}^{N} s_{jn} = \Gamma_n L_n \equiv M_n^*$$
(4.109)

$$M_{bn}^{st} = \sum_{j=1}^{N} h_j s_{jn} = \sum_{j=1}^{N} h_j m_j \phi_{jn} \equiv h_n^* M_n^*$$
(4.110)

unde s-au folosit notațiile:

$$M_{n}^{*} = \Gamma_{n}L_{n} = \frac{(L_{n})^{2}}{M_{n}} = \frac{\left(\sum_{j=1}^{n} m_{j}\phi_{jn}\right)^{2}}{\sum_{j=1}^{n} m_{j}\phi_{jn}^{2}} \qquad h_{n}^{*} = \frac{\sum_{j=1}^{n} h_{j}m_{j}\phi_{jn}}{L_{n}} = \frac{\sum_{j=1}^{n} h_{j}m_{j}\phi_{jn}}{\sum_{j=1}^{n} m_{j}\phi_{jn}}$$
(4.111)

Figura 4.19. Răspunsul static modal pentru forța tăietoare la bază și momentul la bază (Chopra, 2001).

Pe baza ecuației (4.106), forța tăietoare la bază din modul propriu *n* poate fi exprimată prin:

$$V_{bn}(t) = V_{bn}^{st} A_n(t)$$
(4.112)

Înlocuind în această expresie relația (4.109)

$$V_{bn}(t) = M_n^* A_n(t)$$
(4.113)

Pentru un sistem SGLD cu masa *m*, pulsația proprie de vibrație ω_n și fracțiunea din amortizarea critică ζ_n , valoarea de vârf a forței tăietoare la bază este $V_b = kD = mA$, care pentru timpul *t* devine:

$$V_{b}(t) = mA_{n}(t) \tag{4.114}$$

Comparația ecuațiilor (4.113) și (4.114) indică faptul că dacă masa sistemului SGLD ar fi M_n^* , forța tăietoare la bază V_b a sistemului SGLD ar fi identică cu forța tăietore la bază V_{bn} în modul propriu n a sistemului MGLD, care are masa distribuită la cele N nivele. Din acest motiv, M_n^* se numește **masa modală efectivă**. În cazul unui sistem SGLD întreaga sa masă m este efectivă în producerea forței tăietoare de bază, după cum se poate vedea din relația (4.114). În cazul unui sistem MGLD în schimb, doar fracțiunea M_n^* a masei totale a structurii este efectivă în producerea forței tăietoare de bază, deoarece masa este distribuită la cele N nivele ale structurii. Suma maselor modale efective din cele N moduri proprii este egală cu masa totală a structurii:

Figura 4.20. Forțele statice echivalente și forța tăietoare la bază în modul *n* (a); un sistem SGLD corespunzător cu masa modală efectivă și înălțimea modală efectivă (b), Chopra, 2001.

În mod similar, momentul la bază din modul propriu n poate fi exprimat prin:

$$M_{bn}(t) = M_{bn}^{st} A_n(t)$$
 (4.116)

Înlocuind în această expresie relația (4.110) și folosind expresia (4.113):

$$M_{bn}(t) = h_n^* V_{bn}(t)$$
(4.117)

Pentru un sistem SGLD cu masa *m*, pulsația proprie de vibrație ω_n și fracțiunea din amortizarea critică ζ_n , valoarea de vârf a momentului la bază este $M_b = hV_b$, care pentru timpul *t* devine:

$$M_{b}(t) = hV_{b}(t)$$
 (4.118)

Comparația ecuațiilor (4.117) și (4.118) indică faptul că dacă masa sistemului SGLD ar fi M_n^* și aceasta ar fi amplasată la înălțimea h_n^* , momentul la bază M_b din sistemul SGLD ar fi identic cu momentul la bază M_{bn} în modul propriu *n* a sistemului MGLD, care are masa distribuită la cele *N* nivele. Din acest motiv, h_n^* se numește **înălțimea modală efectivă**.

În cazul unui sistem SGLD înălțimea totală a acestuia h este efectivă în producerea momentului la bază, după cum se poate vedea din relația (4.118). În cazul unui sistem MGLD în schimb, doar înălțimea modală efectivă h_n^* , mai mică decât înălțimea totală a structurii este efectivă în producerea momentului la bază, deoarece masa, respectiv forțele statice echivalente sunt distribuite la cele N nivele ale structurii. Suma momentelor statice ale maselor modale efective M_n^* din cele N moduri proprii este egală cu masa totală a structurii amplasate la înălțimile h_n^* este egală cu suma momentelor statice ale maselor:

$$\sum_{n=1}^{N} h_n^* M_n^* = \sum_{j=1}^{N} h_j m_j$$
(4.119)

4.3.3. Analiza spectrală

Răspunsul seismic în timp a unui sistem MGLD poate fi determin prin intermediul analizei modale descrise în capitolul 4.3.2. În practica curentă de proiectare, dimensionarea structurilor se bazează însă pe valorile de vârf ale forțelor și deplasărilor seismice. În cele ce urmează se va prezenta o

metodă de determinare directă a valorilor de vârf a răspunsului seismic al sistemelor MGLD, folosind analiza spectrală.

Răspunsul de vârf r_{no} al contribuției $r_n(t)$ din modul propriu de vibrație n al răspunsului r(t) se poate obține dintr-un spectru de răspuns. Acest fapt este evident din ecuația (4.106), valoarea de vârf A_n a pseudo-accelerației $A_n(t)$ reprezentând ordonata spectrală din spectrul de pseudo-accelerație corespunzătoare perioadei T_n și fracțiunii din amortizarea critică ζ_n . Astfel:

$$r_{n0} = r_n^{st} A_n$$
 (4.120)

Semnul algebric al r_{n0} este același cu semnul r_n^{st} , deoarece A_n este pozitivă prin definiție.

În Figura 4.21 sunt prezentate contribuțiile modale și valorile totale ale forței tăietoare la bază și forței tăietoare la nivelul 5 al unui cadru cu 5 nivele, determinate printr-o analiză modală. Răspunsul de vârf al contribuțiilor modale $V_{bn}(t)$ se înregistrează în general la momente diferite de timp, la fel și valoarea de vârf a răspunsului total $V_n(t)$. Din această cauză este dificilă obținerea răspunsului de vârf total $r_0 = \max_t |r(t)|$ pe baza răspunsului de vârf din modurile proprii n=1, 2, ..., N: $r_{n0} = \max_t |r_n(t)|$. Din această cauză, se folosesc diverse aproximări prin care se determină

răspunsul de vârf total r_0 pe baza răspunsurilor modale de vârf r_{n0} .

Figura 4.21. Contribuțiile modale și valorile totale ale forței tăietoare la bază și forței tăietoare la nivelul 5 al unui cadru cu 5 nivele, (Chopra, 2001).

Una dintre posibilități este considerarea că toate răspunsurile modale au loc la același timp și au același semn algebric. Această ipoteză conduce la expresia:

$$r_0 = \sum_{n=1}^{N} \left| r_{n0} \right| \tag{4.121}$$

Această metodă de combinare se numește **suma valorilor absolute** și oferă o aproximare corespunzătoare a răspunsului total doar pentru structurile care au perioade proprii de vibrație apropiate ca valoare.

O altă metodă de combinare a răspunsurilor modale este radical din suma pătratelor (RSP):

$$r_0 = \sqrt{\sum_{n=1}^{N} r_{n0}^2}$$
(4.122)

Această metodă de combinare a răspunsurilor modale oferă o aproximare corespunzătoare a răspunsului total doar pentru structurile care au perioade proprii de vibrație distincte și suficient de diferite ca valoare.

O metodă mai flexibilă de combinare a răspunsurilor modale este metoda **combinării pătratice complete (CPC)**, aceasta fiind aplicabilă atât structurilor cu moduri proprii apropiate cât și cu moduri proprii distincte. Expresia răspunsului de vârf în această metodă este:

$$r_0 = \sqrt{\sum_{i=1}^{N} \sum_{n=1}^{N} \rho_{in} r_{i0} r_{n0}}$$
(4.123)

Fiecare termen de sub radicalul acestei relații reprezintă produsul dintre coeficientul de corelare ρ_{in} și valorile de vârf ale răspunsurilor modale r_{i0} și r_{n0} . Coeficientul de corelare variază între 0 și 1, având valoarea unitară pentru i=n: $\rho_{in}=1$. Astfel, ecuația (4.123) devine:

$$r_{0} = \sqrt{\sum_{n=1}^{N} r_{n0}^{2} + \sum_{i=1}^{N} \sum_{n=1}^{N} \rho_{in} r_{i0} r_{n0}}_{i \neq n}}$$
(4.124)

Primul sumă e sub radical este identică cu metoda radical din suma pătratelor, iar cea de-a doua sumă include toți termenii ($i\neq n$).

Figura 4.22. Variația factorului de corelare ρ_{in} funcție de raportul pulsațiilor modale $\beta_{in} = \omega_i / \omega_n$ (Chopra, 2001).

Variația factorului de corelare ρ_{in} funcție de raportul pulsațiilor modale $\beta_{in} = \omega_i / \omega_n$ este prezentată în Figura 4.22. Se poate observa că pentru moduri proprii distincte (cu valori $\omega_i \neq \omega_n$) factorul de corelare scade rapid odată cu creșterea raportului dintre pulsații, astfel încât metoda CPC se reduce la metoda RSP. În cazul în care structura are moduri proprii apropiate ($\omega_i \equiv \omega_n$), factorul de corelare este apropiat de valoarea unitară, răspunsul total fiind mai mare decât cel determinat cu metoda RSP.

Metoda RSP și CPC au la bază teoria vibrațiilor aleatoare. De aceea, aceste metode de combinare a răspunsurilor modale, cât și metoda spectrală de determinare a răspunsului seismic a structurilor MGLD se potrivesc mişcărilor seismice cu o bandă largă de frecvențe și o durată lungă. Metoda spectrală nu este potrivită cutremurelor de tip puls sau a celor care au o mişcare apropiată de cea armonică. Metoda spectrală de determinare a răspunsului seismic este deosebit de utilă în proiectare, unde spectrul de pseudo-accelerație de calcul reprezintă o mediere și o schematizare a mai multor mişcări seismice.

Avantajul metodei spectrale este acela că această metodă oferă răspunsul seismic de vârf al unui sistem MGLD, prin efectuarea unei serii de analize statice. Astfel, pentru fiecare mod propriu n, se efectuează o analiză statică din forțele $\{s\}_{n}$, care oferă răspunsul modal static r_n^{st} . Înmulțind această mărime cu ordonata spectrală A_n , se obține răspunsul modal de vârf r_{n0} . Astfel, analiza dinamică a sistemului SGLD nu mai este necesară, deoarece informația corespunzătoare este conținută în spectrul de răspuns.

În analiza spectrală este utilă determinarea răspunsului modal de vârf r_{n0} direct din forțele statice echivalente:

$${f}_{n} = {s}_{n} A_{n} \qquad f_{jn} = \Gamma_{n} m_{j} \phi_{jn} A_{n}$$
 (4.125)

unde $\{f\}_n$ este vectorul forțelor statice echivalente f_{jn} pe direcția gradelor de libertate j=1, 2, ..., N (deplasările orizontale la nivelele j).

Analiza spectrală a unui sistem MGLD poate fi efectuată în următoarea ordine:

- 1. Se definesc proprietățile structurale
  - matricele masei [m] și ale rigidității [k]
  - fracțiunea din amortizarea critică ζ_n
- 2. Se determină pulsațiile proprii de vibrație ω_n (cu perioada proprie corespunzătoare $T_n=2\pi/\omega_n$) și modurile proprii de vibrație $\{\phi\}_n$
- 3. Se calculează răspunsul în fiecare mod propriu urmărind secvența:
  - pentru perioada proprie T_n și fracțiunea din amortizarea critică ζ_n se determină din spectrul de pseudo-accelerație ordonata spectrală A_n
  - se calculează forțele statice echivalente $\{f\}_n$ folosind relația (4.125)
  - se calculează răspunsul r_n din forțele {f}_n, pentru fiecare cantitate de răspuns dorită (eforturi, deplasări, etc.)
- 4. Se combină contribuțiile modale r_n pentru a obține răspunsul total folosind metoda RSP sau CPC.

În general doar primele câteva moduri proprii de vibrație contribuie semnificativ la răspunsul total al structurii. De aceea, pașii de la punctul (3) se efectuează în mod curent doar pentru primele câteva moduri proprii de vibrație.